

Apgādnieka zaudējuma pensija – kādi dokumenti nepieciešami, un cik liela ir šāda pensija

Autors: Ilze Līvmane

Sieva ilgi slimoja, pirms mēneša nomira. Pašvaldībā man ieteica pieteikties uz apgādnieka zaudējuma pensiju abiem bērniem, kuri vēl ir skolnieki. Kā to var izdarīt, kādi dokumenti nepieciešami un cik liela ir šāda pensija? *Kaspars, Jelgavas novadā*

Kas var saņemt?

Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūrā (VSAA) noskaidrojām, ka tiesības saņemt apgādnieka zaudējuma pensiju, ja mirušais bijis sociāli apdrošināta persona, ir Latvijā dzīvojošiem:

1) mirušā bērniem neatkarīgi no tā, vai viņi ir bijuši mirušā apgādībā (tiem, kuri jaunāki par 18 gadiem, kā arī neatkarīgi no vecuma, ja bērni kļuvuši par invalīdiem pirms 18 gadu vecuma sasniegšanas);

2) darba nespējīgajiem ģimenes locekļiem, kuri bijuši mirušā apgādībā (brāļiem, māsām, mazbērniem, kas jaunāki par 18 gadiem, ja viņiem nav darbspējīgu vecāku, kā arī brāļiem, māsām, mazbērniem neatkarīgi no vecuma, ja viņi kļuvuši par invalīdiem pirms 18 gadu vecuma sasniegšanas un ja viņiem nav darbspējīgu vecāku).

Tiesības uz šo pensiju pēc 18 gadu vecuma sasniegšanas ir visām iepriekš minētajām personām (apgādājamie), ja tās izglītojas mācību iestādes dienas nodaļā (pilna laika klātienē) un nav vecākas par 24 gadiem.

Lai apliecinātu mācības pēc 18 gadu vecuma sasniegšanas profesionālās izglītības iestādēs, koledžās vai augstskolās pilna laika klātienē, kā arī vispārizglītojošās mācību iestādēs ārpus Latvijas, apgādājamam katru gadu ir jāiesniedz izglītības iestādes izziņa, kurai jābūt izsniegtai ne agrāk kā dienā, kad sāktas mācības izglītības iestādē. Tajā jābūt norādītai konkrētai informācijai par mācībām (mācību gads un kurss, programmas ilgums un beigu datums, norāde par mācībām pilna laika klātienē, ja persona ir augstskolas vai koledžas students).

Informāciju par apgādājamā mācībām vispārizglītojošā mācību iestādē Latvijā pēc 18 gadu vecuma sasniegšanas VSAA saņem no Izglītības ministrijas.

Ja apgādājamie dzīvo dažādās ģimenēs, tad katra no tām saņem sev pienākošos pensijas daļu, kas izdalīta no kopējā pensijas apmēra.

Nepieciešamie dokumenti un pensijas lielums

Pieprasot apgādnieka zaudējuma pensiju, jāiesniedz iesniegums pensijas piešķiršanai, miršanas apliecība, dokumenti, kas apliecina mirušā apdrošināšanas stāžu, apgādājamā dzimšanas apliecība, radniecību apliecinoši dokumenti (kā arī dokumenti, kas apliecina apgādājamā invaliditāti, ja tā ir persona ar invaliditāti, un atrašanos mirušā apgādībā). Būs nepieciešama arī mācību iestādes izziņa, ja apgādājamais ir sasniedzis 18 gadu vecumu un mācās profesionālās izglītības iestādē, koledžā, augstskolā vai vispārizglītojošā mācību iestādē ārpus Latvijas. Dokumentus var iesniegt jebkurā VSAA nodaļā. Pieprasot pensiju, jāuzrāda arī personu apliecinošs dokuments.

Apgādnieka zaudējuma pensiju aprēķina, ņemot vērā apgādnieka iespējamo vecuma pensiju: vienam apgādājamam – 50% no pensijas; diviem apgādājamiem – 75% no pensijas; trim un vairāk apgādājamiem – 90% no pensijas. Taču apgādnieka zaudējuma pensijas apmērs katram bērnam nedrīkst būt mazāks par Ministru kabineta noteikto minimālo apmēru.

UZZIŅA

- **Bērniem, kuri zaudējuši abus vecākus, par katru no vecākiem piešķir atsevišķu apgādnieka zaudējuma pensiju.**
- **Apgādnieka zaudējuma pensiju piešķir no apgādnieka miršanas dienas, ja dokumenti iesniegti sešu mēnešu laikā pēc apgādnieka nāves.**
- **Apgādnieka zaudējuma pensiju var saņemt savā dzīvesvietā (maksas pakalpojums), kā arī ieskaitīt pensijas saņēmēja kredītiestādes vai pasta norēķinu sistēmas (PNS) kontā.**
- **No 2017. gada 1. aprīļa apgādnieka zaudējuma pensijas minimālais apmērs katram bērnam līdz sešu gadu vecumam (ieskaitot) ir 92,50 eiro, bet līdz sešu gadu vecumam (ieskaitot) bērnam ar invaliditāti kopš bērnības – 106,72 eiro.**
- **No septiņu gadu vecuma apgādnieka zaudējuma minimālais pensijas apmērs ir 111 eiro.**